

A háztartások havi fogyasztása, 2013 (előzetes adatok alapján)

Tartalom

[A háztartások fogyasztási kiadása és szerkezete](#).....1
[A háztartások fogyasztása jövedelmi ötödök szerint](#).....2
[A háztartások fogyasztása régiók szerint](#).....2

A háztartások fogyasztási kiadása és szerkezete

A kiadványban közölt adatok a Háztartási költségvetési és életkörülmények adatfelvétel (HKÉF) 2013. évi előzetes adatain alapulnak, és a háztartások egy főre jutó havi fogyasztását tükrözik.

Az előzetes és az éves végleges adatok között csak kismértékű eltérés tapasztalható, ez 2012-ben a háztartások összes fogyasztási kiadásánál (amelyek nem tartalmazzák a beruházás jellegű kiadásokat) 3,3% volt.

1. tábla

A háztartások egy főre jutó havi fogyasztási kiadása, 2012, 2013

Fogyasztási főcsoportok	Egy főre jutó fogyasztás, forint		A 2013. évi fogyasztás az előző évi százalékában	
	2012	2013	folyó áron	2012. évi áron
Élelmiszerek és alkoholmentes italok	16 158	16 581	102,6	99,9
Szeszes italok, dohányárúk	2 176	2 185	100,4	89,3
Ruházat és lábbeli	1 919	2 046	106,6	107,0
Lakásfenntartás és háztartási energia	17 843	17 172	96,2	101,6
Lakberendezés, háztartásvitel	2 214	2 352	106,2	105,3
Egészségügy	2 865	2 995	104,5	101,1
Közlekedés	7 288	7 520	103,2	103,3
Hírközlés	4 325	4 492	103,9	101,8
Kultúra, szórakozás	3 937	4 196	106,6	105,8
Oktatás	374	403	107,8	104,7
Vendéglátás, szálláshely-szolgáltatás	2 581	2 812	109,0	105,7
Egyéb termékek és szolgáltatások	4 110	4 211	102,4	94,9
Fogyasztási kiadások összesen	65 790	66 965	101,8	100,1

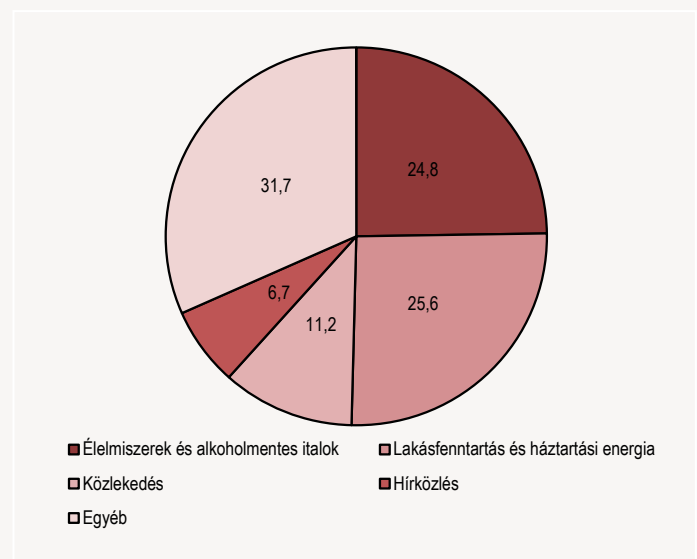
2013-ban az **egy főre jutó fogyasztás havi összege** 67 ezer forint volt. 2013-ban nominálértéken az előző évinél többet költöttek a háztartások, az inflációs hatásokat is figyelembe véve a fogyasztás szintje az előző évivel azonos volt. Az élelmiszer-fogyasztás összehasonlító áron számítva nem változott, és reálértéken számítva csak az élvezeti cikkekre (szeszes italokra és dohánytermékekre), valamint az egyéb termékekre (testápolásra, személyes használati cikkekre, biztosításokra és pénzügyi szolgáltatásokra) költöttek kevesebbet a háztartások a 2012. évinél.

2013-ban tovább erősödött az előző évi tendencia, miszerint reálértéken legnagyobb mértékben (11%-kal) a szeszes italokra, dohányárúkra fordított kiadások estek vissza, a dohányárúk fogyasztásának jelentős (16,5%-os) és a szeszes ital fogyasztásának kismértékű (1%-os) csökkenésének következtében. A dohánytermékek új értékesítési hálózatának a kialakítása és jelentős áremelkedése (2013-ben e termékeknél volt a legmagasabb áremelkedés, 12,4%-os) még inkább arra ösztönözte a dohányzókat, hogy változtassanak a dohányzási szokásaikon. Cigaretta-vásárlásra összehasonlító áron az előző évinél 21%-kal kevesebbet fordítottak a háztartások, míg a cigarettadohány-, pipadohány-vásárlások volumene egy év alatt 10%-kal nőtt. 2013-ban jelentősen megváltozott a vásárolt dohányárúk összetétele, a cigarettán kívüli egyéb dohányárúk aránya 4,4 százalékponttal emelkedett, és így már a dohánytermékek közel ötöde tartozik e csoportba. A háztartások helyzetének javulását jelzi, hogy már a nem alapvető szükségletekre; ruházatra, lakberendezésre, kultúrára és szórakozásra, valamint vendéglátásra és üdülésekre is változatlan áron a 2012. évinél többet költöttek, amihez az alacsonyabb bázis is hozzájárult. A háztartások lakásfenntartási és háztartási energiára fordított kiadásai 2013-ban folyó áron 3,8%-kal csökkentek.

A lakásfenntartási kiadások aránya a háztartások fogyasztásában hosszabb idő óta először csökkent 1,5 százalékponttal, 25,6%-ra, ami a rezsielvonások csökkenésével magyarázható. A háztartások kiadásainak több mint felét, 50,4%-át lakásfenntartásra, háztartási energiára és élelmiszerre költötték.

1. ábra

Az egy főre jutó havi fogyasztási kiadások szerkezete, 2013, %

A háztartásoknak a napi szükségletek (az étkezés, a lakhatás, a munkába, az iskolába járás költségeinek) fedezése után, a többi szükséglet kielégítésére az összes kiadás 38,4%-a maradt meg, ami az előző évinél 1,2 százalékponttal magasabb. Leginkább a ruházatra és lábbelire, a kultúrára és szórakozásra, valamint a vendéglátásra és a szálláshely-szolgáltatásra fordított kiadások aránya nőtt.

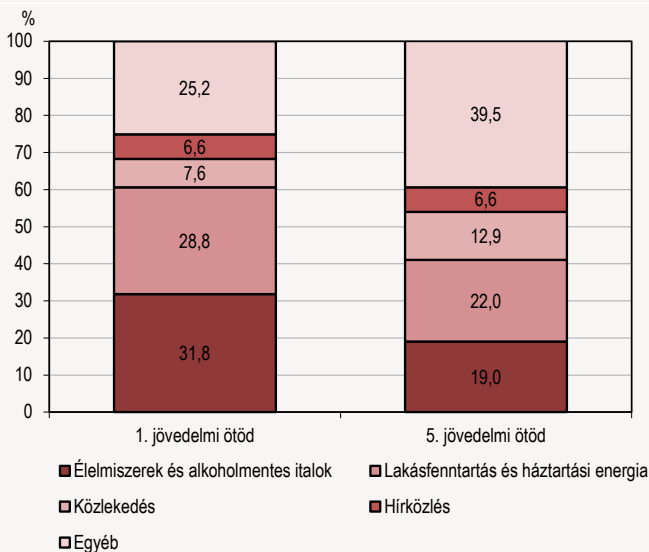
A háztartások fogyasztása jövedelmi ötödök szerint

A legszegényebb és a leggazdagabb háztartások **fogyasztási színvonala és szerkezete** jelentősen eltért egymástól. A legalsó (legszegényebb) jövedelmi ötödbe tartozó háztartások összes egy főre jutó havi fogyasztása 2013-ban 35 ezer forint, míg a legfelső (leggazdagabb) jövedelmi ötödbe eső családoké 126 ezer forint volt. 2013-ban kismértékben tovább nyílt az olló a legkedvezőtlenebb és a legkedvezőbb anyagi helyzetben lévő háztartások között: a családok fogyasztásának volumene reálértéken az alsó három jövedelmi ötödben (0,8, 1,8 és 0,6%-kal) csökkent, a felső két ötödben viszont (1,5, illetve 0,7%-kal) növekedett. 2013-ban az élelmiszerre, a szeszes italra és a dohányárura, továbbá a közlekedésre fordított kiadások volumene az alsó jövedelmi ötödben nőtt, míg a legfelső jövedelmi ötödben csökkent az előző évhez képest. Ezzel szemben a magasabb jövedelműek egészségügyi és oktatási kiadásai reálértéken nőttek, míg a legalsó ötödbe tartozóké e főcsoportokban csökkentek.

A fogyasztási szerkezetet vizsgálva megállapíthatjuk, hogy az élelmiszerek aránya a legalsó jövedelmi ötödben még nőtt, a legfelső ötöd esetében viszont már csökkent a tavalyi évhez viszonyítva. A lakásfenntartás aránya a jövedelmi skála mindkét végén csökkent, amiben jelentős szerepet játszott a háztartási energia árának csökkentése. A háztartásoknak az alapvető szükségletek (az étkezés, a lakhatás, a munkába és az iskolába járás költségeinek) fedezése után, a többi szükségletük kielégítésére fordítható összeg aránya mind a legszegényebbek, mind a legtehetősebbek esetében emelkedett: az alsó ötödben 1 százalékponttal, 31,7%-ra, a felső ötödben 2,7 százalékponttal, 46,0%-ra.

2. ábra

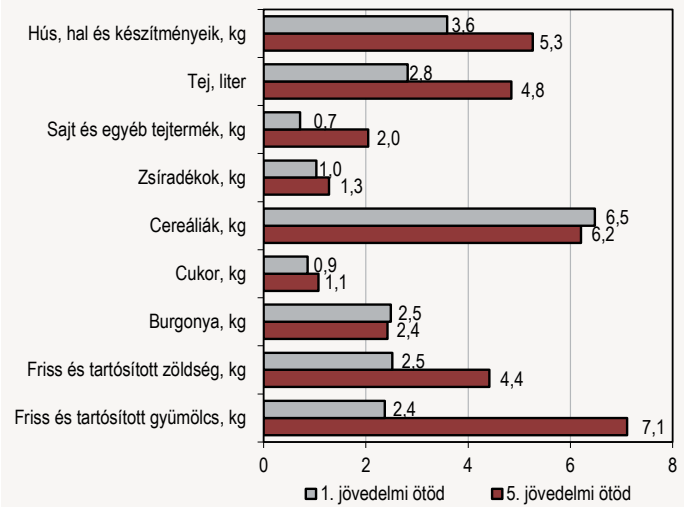
Az egy főre jutó havi fogyasztási kiadás szerkezete az alsó és a felső jövedelmi ötödben, 2013

A legfelső jövedelmi ötödbe tartozók a legtöbb élelmiszerből (a cereáliák és a burgonya kivételével) többet fogyasztottak, mint a legalsó ötödbe tartozók. Az élettani szempontból értékesebb tej és tejtermékek, valamint a zöldségek esetében csökkent 2013-ban az egy főre jutó mennyiségi különbség, a gyümölcsök esetében pedig változatlan maradt az egy évvel korábbihoz képest. Az előbb említett termékcsoportok esetében a legkedvezőtlenebb anyagi helyzetben lévők számottevő – és a válságot követő években tovább növekvő – elmaradása 2013-ban tehát mérséklődött. Ez leginkább azzal függ össze, hogy az alsó ötöd háztartásai 2013-ban már nem folytatták a szűkösebb anyagi forrásokhoz való – a korábbi években az elfogyasztott élelmiszer-mennyiségek csökkenésében is megnyilvánuló – alkalmazkodást. A felső ötödben a családok viszont jobb anyagi lehetőségeikkel a válság után még egy ideig fenn tudták tartani korábbi fogyasztási szintjüket, így az előbb említett alkalmazkodást később kezdték, és körükben az egy főre jutó élelmiszer-mennyiség – a gyümölcs kivételével – az összes élelmiszerfajta esetében még 2013-ban is csökkent.

3. ábra

Az egy főre jutó havi élelmiszer-fogyasztás mennyisége az alsó és felső jövedelmi ötödben, 2013

A háztartások fogyasztása régiók szerint

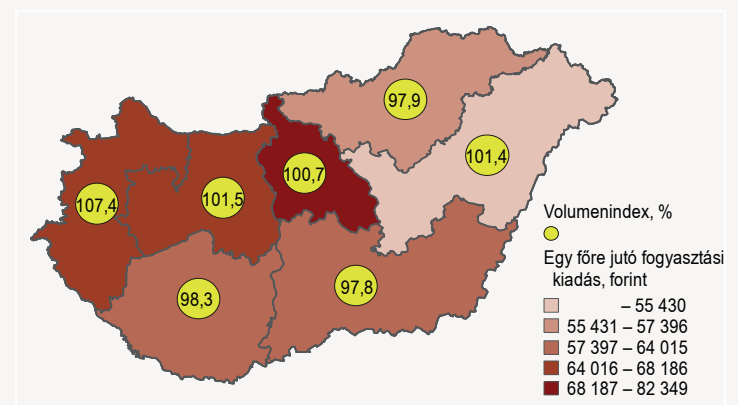
A 3793 ezer háztartás több mint negyede Közép-Magyarországon él, Észak-Magyarországon, Észak-Alföldön és Dél-Alföldön kb. 15–15%-a, míg Közép-Dunántúlon, Nyugat-Dunántúlon és Dél-Dunántúlon kb. 10–10%-a.

Az egyes régiókban nagyon eltérő jövedelmi helyzetben vannak a háztartások. Országosan minden jövedelmi ötödbe a háztartások 20%-a tartozik, ezzel szemben a legkedvezőbb helyzetben lévő közép-magyarországi háztartások 60%-a a két felső (4. és 5.) jövedelmi ötödbe, míg az alsó két (1. és a 2.) jövedelmi ötödbe együtt csak negyedük tartozik. A legkedvezőtlenebb anyagi körülmények között élő észak-magyarországi háztartások jövedelmi ötödök szerinti megoszlása éppen fordított: az alsó két (1. és a 2.) jövedelmi ötödbe 60%-uk, a két felső (4. és 5.) jövedelmi ötödbe pedig csak a negyedük tartozott. Észak-Alföldön és Dél-Alföldön is ehhez hasonlóak az arányok.

A jövedelmi helyzet természetesen meghatározza a fogyasztás színvonalát is, így a közép-magyarországi háztartások egy főre jutó havi fogyasztása a legmagasabb, 82,3 ezer forint, az országos átlag 123%-a. A közép-dunántúli és a nyugat-dunántúli háztartások fogyasztása kismértékben (0,9 és 1,8%-kal) meghaladja az országos átlagot, míg a többi régió háztartásai kevesebbet költöttek annál. A leghátrányosabb helyzetben az Észak-Alföldön és az Észak-Magyarországon élők vannak, ugyanis egy főre jutó fogyasztásuk az országos átlag 83, illetve 86%-ával egyenlő, 2013-ban havi 55 ezer, illetve 57 ezer forint volt.

4. ábra

Az egy főre jutó összes havi fogyasztási kiadás régióinként 2013-ban, és a fogyasztás szintje a 2012. évi árakon

Összehasonlító árakon a fogyasztás szintje Dél-Dunántúlon, Észak-Magyarországon és Dél-Alföldön nem érte el a 2012-es szintet. Az észak-alföldi háztartások lemaradása kismértékben csökkent, de a háztartások havi kiadása még így is itt volt a legalacsonyabb 2013-ban.

2. tábla

Az egy főre jutó havi fogyasztás szintje fogyasztási főcsoportonként és régióként, 2013 (országos átlag=100,0%)

Fogyasztási csoportok	Közép-Magyarország	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Magyarország	Észak-Alföld	Dél-Alföld
Élelmiszerek	99,2	102,7	103,8	105,2	97,9	90,2	105,7
Szeszes italok	116,8	108,9	104,7	95,2	96,9	76,8	91,8
Ruházat és lábbeli	127,5	85,1	110,5	89,0	89,8	73,6	101,1
Lakásfenntartás	122,2	104,6	95,1	89,8	85,5	86,7	97,7
Lakberendezés	135,3	101,4	92,5	93,5	77,9	80,5	91,5
Egészségügy	130,1	105,6	98,7	100,5	79,4	80,0	87,7
Közlekedés	129,8	99,7	113,0	97,8	79,3	78,0	87,0
Hírközlés	126,6	99,2	101,1	90,7	83,3	80,7	98,1
Kultúra	167,0	85,1	105,5	79,2	67,9	65,4	75,4
Oktatás	160,6	61,4	31,8	77,0	118,9	91,4	69,9
Vendéglátás	166,9	91,6	77,3	72,3	57,3	65,8	104,8
Egyéb termékek	115,7	108,8	123,5	92,9	87,2	87,1	83,5

Közép-Magyarországon – az élelmiszerek és alkoholmentes italok kivételével – minden fogyasztási főcsoportban jelentősen többet költenek a háztartások, mint a többi régióban. Észak-Alföld és Észak-Magyarország jelentős lemaradását mutatja, hogy fogyasztási színvonaluk az oktatást kivéve minden fogyasztási főcsoportban alacsonyabb az országos átlagnál. A Dél-Dunántúlon élő háztartások fogyasztása is szinte minden fogyasztási főcsoportban alacsonyabb a hazai átlagnál, csak az élelmiszere és az egészségügyre fordított kiadásai haladják meg az országos szintet.

2013-ban tovább nőttek a régiók fogyasztása közötti különbségek. Míg 12 főcsoport közül volumenben Közép-Magyarországon és Nyugat-Dunántúlon 9-ben, Közép-Dunántúlon 8-ban a 2012. évinél többet fogyasztottak a háztartások, addig Dél-Dunántúlon 6, Észak-Magyarországon 5, Észak-Alföldön 6 és Dél-Alföldön csupán 5 főcsoportban fogyasztottak többet.

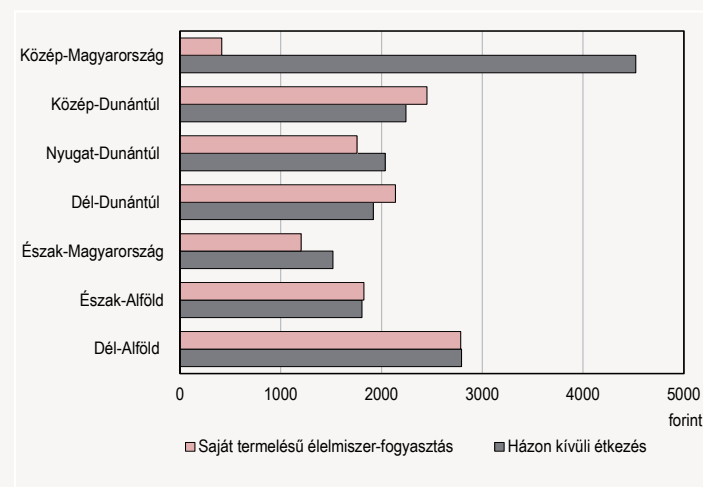
Közép-Magyarországon a lakosság **élelmiszer-fogyasztási** szokásai jelentősen eltérnek az országos átlagtól, ez részben a magasabb életszínvonnal, részben a városi népesség magas arányával magyarázható. Közép-Magyarországon az elfogyasztott élelmiszerek csupán 2,5%-át termelik meg saját maguk a háztartások, míg a többi régióban ez az arány 7,4–15,9%. Figyelemre méltó, hogy az egyik legkedvezőtlenebb helyzetben lévő észak-magyarországi régióban termel legkevesebb háztartás saját fogyasztásra zöldséget, gyümölcsöt.

Régióként az is nagyon eltérő, hogy a háztartások milyen mértékben étkeznek házon kívül. A közép-magyarországi háztartások nagyobb arány-

ban veszik igénybe a munkahelyi, iskolai, óvodai és éttermi étkezést, mint az ország többi régiójában található háztartások.

5. ábra

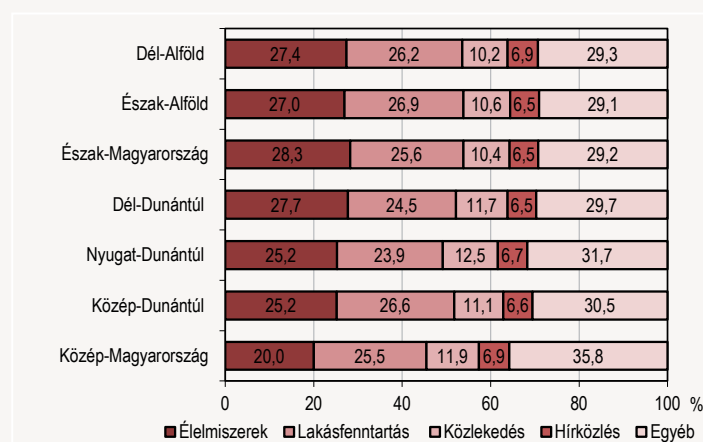
A saját termelésű élelmiszer-fogyasztás és a házon kívüli étkezés régióként, 2013

A háztartások **fogyasztási szerkezete** régióként jelentősen különbözik egymástól. A kedvezőbb helyzetű régiókban a háztartások havi összes kiadásában sokkal kisebb hányadot képvisel az alapvető szükségletek, az ételmezés és a lakhatás biztosítása, mint a kedvezőtlenebb helyzetű régiókban. Közép-Magyarországon az élelmiszere, lakásfenntartásra és háztartási energiára, illetve közlekedésre fordított kiadások az összes fogyasztás 57%-át tették ki 2013-ban, ami 2,7 százalékponttal alacsonyabb a 2012. évinél. Ezzel szemben a legkedvezőtlenebb helyzetű, Észak-Alföldön és Észak-Magyarországon élő háztartások az elemi szükségleteikre és a közlekedésre már összes fogyasztásuk 64%-át fordították. Ez az arány is csökkent az előző évhez képest, de jóval kisebb mértékben (0,5 százalékponttal), mint Közép-Magyarországon. Az energia-költségek mérséklésével összefüggésben az előző év azonos időszakához képest csökkent a lakásfenntartásra és háztartási energiára fordított kiadások aránya (az egyes régiókban 0,8–2,3%-kal). Ennek következtében növekedett a háztartások alapvető fogyasztáson kívüli, szabadon elkölthető kiadásainak az aránya.

6. ábra

Az egy főre jutó havi fogyasztás szerkezete régióként, 2013

További információk, adatok (linkek):[Táblázatok](#)[Módszertan](#)**Elérhetőségek:**kommunikacio@ksh.hu[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu